

MEESTELAULUD IPA
Veljo Tormis
IPA by Dr. David Puderbaugh

Meeste laul

Mõh, meie oleme aga mehed kui metsapullid,
mõh 'mɛiɛ 'olɛmɛ 'aga 'mɛhɛd kui 'mɛtsapul:lɪd

Aru Jaani hallid sõnnid,
'aru 'ja:ni 'hal:lɪd 'sɔn:nɪd

läheme muudkui metsa mõirates
'læhɛmɛ 'mu:dkui 'mɛtsa 'møiratɛs

ja tammikusse tallates.
ja 'tam:mikus:sɛ 'tal:lɛtɛs

Las tulevad aga tuhat Tuudi meest
las 'tulɛvad 'aga 'tuhat 'tu:di mɛ:st

ja sada Sauga valla meest,
ja 'sada 'sauga 'val:la 'mɛ:st

küll meie neid siis puistame
kyl: 'mɛiɛ nɛid si:s 'puistamɛ

ja margapuuga mõõdame!
ja 'margapu:ga 'mø:damɛ

kütame küla k'lmad saunad,
'kɪtamɛ 'kylɑ 'kylmad 'saunad

teeme terveks haiged neiu,
'tɛ:mɛ 'tɛrvɛks 'haigɛd 'neiu

laseme kuppu Kaiete,
'lasɛmɛ 'kup:pu 'kaiɛtɛ

mahakukkund Maie.
'mahakuk:kund 'maiɛ

ei meie hooli uppumist
'ɛi 'mɛiɛ 'ho:li 'up:pɪmɪst

ega karda kaevu kukkumist,
'ɛga 'karda 'kævu 'kuk:kumɪst

jookseme otseti ojasse,
'jo:kɛmɛ 'otsɛti 'oʒas:sɛ

kaksiti karupesasse.
'kaksiti 'karupesas:sɛ

Ehalkäimise-laul

Mul on igav üksinda
mul on 'igav 'yksinda

siin külmas küünis magada,
si:n 'kylmas 'ky:nis 'magada

oih, oih, noninoninoih
oih oih 'noninoninoih

Hakkaks õige astuma
'hak:kaks 'ri:ge 'astuma

ja Viiu poole vaatama,
ja 'vi:u 'po:lɛ 'va:tama

Ukse taha uluma
'ukse 'taha 'uluma

ja sisselaskmist paluma.
ja 'sis:sɛlaskmist 'paluma

Hirm on aga minu pääl,
hirm on 'aga 'minu pæ:l

et kuidas külast läbi saan,
ɛt 'kuidas 'kylast 'læbi sa:n

Penid on kõik peksetud
'penid on kɛik 'pɛksɛtud

ja väga välja õpetud.
ja 'væga 'vælja 'ɔpɛtud

Nad mu ligi tõttavad
nad mu 'ligi 'tɔt:tavad

ja kintsust kinni võtavad,
ja 'kintsust 'kin:ni 'vɔtavad

Ei jää muud kui üksinda
ɛi jæ: mu:d kui 'yksinda

siin külmas küünis magada.
si:n 'kylmas 'ky:nis 'magada

Kosjalaul

TimtümTIMPA...
'timtymtimpa

Nüüd kõik mured maha jätsin,

'ny:d kɛrik 'murɛd 'maha 'jætsin

kosja asjad korda seadsin.
'kosja 'asjad korda 'sɛadsin

Pudelitest polnud puudust,
'puɔlɛitɛst 'pɔlnud 'pu:dust

neid oli küllalt koju toodud.
nɛid 'oli 'kyl:lalt 'koju 'to:dud

Leidsin kapist mitu tükki,
'lɛidsin 'kapist 'mitu 'tyk:ki

nende sees oli peetud kõiki
'nɛndɛ sɛ:s 'oli 'pɛ:tud 'kɔiki

tõkatit ja tuleõli,
'tɔkatit ja 'tulɛ.ɔli

mis sest haisust tunda oli.
mis sɛst 'haisust 'tunda 'oli

Vett mina mõõtsin mitu pange,
vɛt:t 'mina 'mɔ:tsin 'mitu pangɛ

et see viin ei juhtuks kange.
ɛt sɛ: vi:n ɛi 'juhtuks 'kangɛ

Kui pruudil' kanget pakkuda,
kui 'pru:dil 'kangɛt 'pak:kuda

ta õpib jooma, lakkuma.
ta 'ɔpib 'jo:ma lak.kuma

Trilala...
'trilala

Siis mina panin piibu näkku,
si:s 'mina 'panin 'pi:bu 'næk:ku

saani ette kõrvi täku.
'sa:ni 'ɛt:tɛ 'kɔrvi 'tæku

Külanaised nähku imet,
'kylanaisɛd 'næhku 'imɛt

et mul täna kosjaamet.
ɛt mul 'tænɑ 'kosja.amɛt

Sõitsin muudkui trillatralla
'sɔitsin 'mu:dkui 'tril:latral:la

Mari taadi akna alla.

'mari 'ta:di 'akna 'al:la

Küll sääl toodi siirupit ja
kyl: sæ:l 'to:di 'si:rupit ja

siirupit ja viirukit ja
'si:rupit ja 'vi:rukiit ja

terve vaagen kanamune,
'tɛrvɛ 'va:gɛn 'kanamunɛ

kõik sa, väimees, nahka pane.
kɔik sa 'væime:s 'naha 'panɛ

Kui söön end veidi paksemaks,
kui sɔ:n end 'vɛidi 'paksemaks

siis paistan nagu mõisasaks.
si:s 'paistan 'nagu 'mɔisasaks

Lalli lulli...
'lal:li 'lul:li

Mis nüüd rohkem aega viita,
mis ny:d 'rohkeɛm 'aɛga 'vi:ta

võtan ennast äial' kiita.
'vɔtan 'ɛn:nast 'æi.al 'ki:ta

Anna mulle oma Mari,
'an:na 'mul:lɛ 'oma 'mari

mul on uur ja vihmavari,
mul on u:r ja 'vihmavari

taskus kannan suured sajad,
'taskus 'kan:nan 'su:rɛd 'sajad

kaukas kahekordsed majad.
'kaukas 'kahɛkordsɛd 'majad

Mari kuulis seda juttu,
'mari 'ku:lis 'sɛda 'jut:tu

supsas minu saani ruttu.
'supsas 'minu 'sa:ni 'rut:tu

Ai sina lulli innipinni,
ai 'sina 'lul:li 'in:nipin:ni

kohe krapsti kaelast kinni.
'koɛ 'krapsti 'kælast 'kin:ni

Mis asja peale kihla vean,

mis 'asja 'pɛalɛ 'kihla 'vɛan

et varsti pulmad ära pean!
et 'varsti 'pulmad 'æra 'pɛan

Viinalaul

Õõk-
ɣ:k

Kui mina tulin kõrtsust välja,
kui 'mina 'tulin 'kɔrtsust 'vɛlja

siis mina nägin palju nalja.
si:s 'mina 'nægin 'palju 'nalja

liuttiiut tee oli viltu,
'liut:ti:ut te: 'oli 'viltu

kadakas oli kasvand viltu,
'kadakas 'oli 'kasvand 'viltu

pajupõõsas paistis viltu,
'pajupɣ:sas 'paistis 'viltu

aia äär oli ammu viltu.
'aia æ:r 'oli 'am:mu viltu

Kõik see Vene riik oli viltu,
kɣik se: 'vɛnɛ ri:k 'oli 'viltu

kapsaaed oli kummuli.
'kapsa.æd 'oli 'kum:muli

Oh sina (sa) viha viinuke,
oh 'sina (sa) 'viha 'vi:nukɛ

kena katlamärjuke,
'kena 'katlamærjukɛ

lähed sina kurku kuuti lüües,
'læhɛd 'sina 'kurku 'ku:ti 'ly:ɛs

naba alla naksu lüües!
'naba 'al:la 'naksu 'ly:ɛs

liuttiiut tee oli viltu,
'liut:ti:ut te: 'oli 'viltu

maja see seisis metsas viltu,
'maja se: 'sɛisis 'mɛtsas 'viltu

seina ääres voodi viltu,

'sɛina 'æ:rɛs 'vo:di 'viltu

voodis vanatüdruk viltu.

'vo:dis 'vanatydruk 'viltu

Türgi sõja laul

Traas, traas, trikali,

tra:s tra:s 'trikali

trikali valirallalla.

'trikali 'valiral:lal:la

Vatsat let lusilsja mina,

'vatsat lɛt 'lusilsja 'mina

olin soldat rjadavoi,

'olin 'soldat 'rjadavoi

lasksin püssist välja tina

'lasksin 'pys:sist 'välja 'tina

türgi silmi oi, oi, oi!

'tyrgi 'silmi oi oi oi

Ee...

ε:

Teesjat türki maha lõin

'tɛ:sjat 'tyrki 'maha lɔin

nastupleeni madinas,

'nastuple:ni 'madinas

tagda sam ja pihta sain

'tagda sam ja 'pihta sain

Plevna pitva kärinas.

'plɛvna 'pitva 'kærinas

Mind säält raanadega leiti

mind sɛ:lt 'ra:nadɛga 'lɛiti

gospidaalis arstiti.

'gospida:lis 'arstiti

Potom peela pilet anti

'potom 'pɛ:la 'pilet 'anti

domoi ära saadeti.

'domoi 'æra 'sa:dɛti

Sain siis salataja raha

sain siis 'salataja 'raha

rinda ühes ristiga.
'rinda 'yhəs 'ristiga

Eta orosso, ne paha,
'eta 'oros:so ne 'paha

Tõi mul sisse kopika.
tʁi mul 'sis:sɛ 'kopika

Meremehe-laul

Vaat purjetes oli meitel lust,
va:t 'purjɛtɛs 'oli 'mɛitɛl lust

kui kõveras oli laevamast.
kui 'kɔvɛras 'oli 'lɛvɔmɔst

Laev lendas nagu looja lind,
lɛv 'lɛndɔs 'nagu 'lo:ja lind

et valges vahus tema rind.
ɛt 'vɔlgɛs 'vɔhus 'tɛmɔ rind

Me Riia linna jõudsime
mɛ 'ri:ɔ 'lin:nɔ 'jɔudsimɛ

ja tantsumaja nõudsime,
ja 'tantsumɔja 'nɔudsimɛ

kus neiu tantsib meile seal
kus 'neiu 'tantsib 'mɛilɛ 'sɛɔl

just kivisilla serva peal.
just 'kivisil:lɔ 'sɛrvɔ 'pɛɔl

Just peab järjest mastis turnima,
just 'pɛɔb 'jærjɛst 'mastis 'turnimɔ

just nõnnamoodi madrus ka
just 'nɔn:nɔmɔ:di 'madrus kɔ

peab järjest mastis turnima.
'pɛɔb 'jærjɛst 'mastis 'turnimɔ

Ja kui sa kukud vette sealt,
ja kui sɔ 'kukud 'vɛt:tɛ 'sɛɔlt

ei saa sind enam kätte sealt.
ɛi sɔ: sind 'ɛnɔm 'kæt:tɛ 'sɛɔlt

Ei seal pole huaandijaid

ei 'sɛɑl 'pɔlɛ 'hɑuɑ.ɑndijɑid

ega kirikaeda kandijaid,
'ɛgɑ 'kirikɑɛdɑ 'kɑndijɑid

haug haigutab su haura lael
haug 'haigutab su 'hɑuɑ lɑɛl

ja särg on särav kirstunael.
ja sɑɛrg ɔn 'sɑɛrɑv 'kirstunɑɛl

Aamen, konks ja hapud silgud.
'ɑ:mɛn kɔnks ja 'hɑpud 'silgud

Teomehe-laul

Muudel on sangid ja muudel mängid,
'mu:dɛl ɔn 'sɑngid ja 'mu:dɛl 'mɑngid

mu ei sāngi, mu ei māngi,
mu ɛi 'sɑngi mu ɛi 'mɑngi

mure minul on ja teomehe hool,
'murɛ 'minul ɔn ja 'tɛɔmɛhɛ ho:l

ei neist pääse kuskile poole.
ɛi nɛist 'pɑ:sɛ 'kuskilɛ 'po:lɛ

Kui mina vaeneke väsind olen,
kui 'miɑɑ 'vɑɛnɛkɛ 'vɑsind 'olɛn

kus ma selle koorma panen?
kus mɑ 'sɛl:lɛ 'ko:rɑɑ 'pɑnɛn

Mure panen musta parre pääl,
'murɛ 'pɑnɛn 'mʊstɑ 'pɑ:r:rɛ pɑ:ɪ

hoole heidan õrre pääle.
'ho:lɛ 'hɛidɑn 'ɔ:r:rɛ 'pɑ:ɪlɛ

Hommikul, tilluke, jälle teole,
'hɔm:mikul 'til:lukɛ 'jɑ:l:lɛ 'tɛɔlɛ

Väeti, härra välja pääle
'vɑɛti 'hɑ:r:rɑ 'vɑljɑ 'pɑ:ɪlɛ

mure tuleb parrelt põue taas,
'murɛ 'tulɛb 'pɑ:r:rɛlt 'pɔ:uɛ tɑ:s

hool see jookseb õue kaasa.
ho:l sɛ: 'jo:kseb 'ɔ:uɛ 'kɑ:sɑ

Oi jumal, jumaluke,

oi 'jumal 'jumaluke

viska alla vinnakõied,
'viska 'al:la 'vin:nakøied

et ma üles taeva teomeheks
et ma 'yləs 'täeva 'təoməhəks

saaks Maarja loole, Looja maale.
sa:ks 'ma:rja 'lo:lə 'lo:ja 'ma:lə

Tantsulaul

Las aga meie Mari tulla,
las 'aga 'mɛiɛ 'mari 'tul:la

küll mina teen tal jalad alla.
kyl: 'mina te:n tal 'jalad 'al:la

Ait-tali-rali-raa, ali-ramp-tamp-taa.
ait-tali-rali-ra: ali-ramp-tamp-ta:

Utireetu, utireetu, trallallaa.
'utirɛ:tu 'tral:lal:la:

Mul sukakan nas suured augud,
mul 'sukakan nas 'su:rɛd 'augud

just nagu vana mära laugud.
just 'nagu 'vana 'mæra 'laugud

Kõrv minu ajab jorupilli,
kɔrv 'minu 'ajab 'jorupil:li

Alt-Tare Jüri torupilli.
alt-tarɛ 'jyri 'torupil:li

Lorilaul

Ai vidiridirit ja urra-urra,
ai 'vidiridirit ja 'ur:ra 'ur:ra

ära lase tütart ära surra.
'æra 'lasɛ 'tytart 'æra 'sur:ra

See sündis mullu mardipäev,
se: 'syndis 'mul:lu 'mardipæɛv

kui sandis käisin särgiväel.
kui 'sandis 'kæisin 'særgivæɛl

Mul kaasas oli Jaak ja Tõnn,

mul 'ka:sas 'oli ja:k ja trn:

kel ühte järke mh-mh-mh.
kel 'yhte 'jærgε [hum]

Meil perenaine mh-mh tõi
meil 'perɛnainε [hum] tɔi

ja Jaak see mh-mh ära sõi.
ja ja:k se: [hum] 'æra sɔi

Siis mh-mh-mh-mh nägime
si:s [hum] 'nægimε

ja talle mh-mh tegime.
ja 'tal:lε [hum] 'tægimε

Kui mh-mh...
kui [hum]

siis mh-mh... ja mh-mh...
si:s [hum] ja [hum]

Siis tuli aga Toomas
si:s 'tuli 'aga 'to:mas

kaigas käes...
'kaigas kæεs

Ei me seda nalja enam näe,
ei mε 'sɛda 'nalja 'enam næε

see kõik oli mullu mardipäev.
se: kɔik 'oli 'mul:lu 'mardipæεv

Ümberküla-laul

Lõmp! Üks laul on tehtud jälle uus,
lɔmp yks laul on 'tɛhtud jæl:lε u:s

mis rändab vanameeste suus,
mis 'rændab 'vaname:stε su:s

jääb nendest aga poolele
jæ:b 'nɛndɛst 'aga 'po:lɛlɛ

ja koerte poiste hoolele.
ja 'koertε 'poistε 'ho:lɛlɛ

Meil küla serval surnuaed,
meil 'kyla 'sɛrvəl 'surnuæd

kus ristitegijat sa näed.

kus 'ristitægijat sa næəd

Ta magamata murrab tööd
ta 'magamata 'mur:rab tø:d

ja küla patte risti lööb.
ja 'kula 'pat:te 'risti lø:b

Ei jäta ühtki vahele,
ei 'jætæ 'yhtki 'vahelε

vaid paneb hästi tähele.
vaid 'panεb 'hæsti 'tæhεlε

Kõik hoolsast raiub kivisse
kɔik 'ho:lsast 'raiub 'kivis:sε

ja tõstab ühte rivisse.
ja 'tɔstab 'yhtε 'rivis:sε

Seal Raamal on üks kange nõid,
sεal 'ra:mal on yks 'kangε nɔid

kes mõistab mustakunstitöid.
kεs 'mɔistab 'mustakunstitøid

Tal kodulinnud arukad
tal 'kodulin:nud 'arukad

ja kambris kihvtikarikad.
ja 'kambris 'kihvtikarikad

Kord öösel poised tahtnud ka
kord 'ø:sεl 'poisεd 'tahtnud ka

tal vingerpussi mängida,
tal 'vingεpus:si 'mængida

kuid kohe pakku kadusid,
kuid 'kohε 'pak:ku 'kadusid

kui nägid õuel madusid.
kui 'nægid 'ɔuel 'madusid

Üks auväärt vend on Kassi Volts,
yks 'auvæ:rt vend on 'kas:si volts

kel kargajate ususelts.
kεl 'kargajate 'ususelts

Ta võtab jüngreid õpata,
ta 'vɔtab 'jyngreid 'ɔpata

kuis looja rõõmuks hüpata.

kuis 'lo:ja 'rɾ:muks 'hypata

Ta jüngrid need on pentsikud
ta 'jyngrid ne:d on 'pentsikud

ja truisti tema tentsikud.
ja 'truisti 'tɛma 'tentsikud

Ei hooli nemad miskist must
ei 'ho:li 'nɛmad 'miskist must

kui sest, mis kuulvad Voltsi suust.
kui sɛst mis ku:lvad 'voltsi su:st

Mis hirmsaid matse kostab säält
mis 'hirmsaid 'matsɛ 'kostab sɛ:lt

ja vahel sekka nutuhäält?
ja 'vahel 'sɛk:ka 'nutuhælt

Üks vana talu laguneb,
yks 'vana 'talu 'lagunɛb

sest paksu verd ka koguneb.
sɛst 'paksu vɛrd ka 'kogunɛb

Sääl õdet-venda lihased
sɛ:l 'ɔdɛt 'vɛnda 'lihased

on kiskma läinud vihaselt,
on 'kiskma 'læinud 'vihasɛlt

küll verega, küll vereta
kyl: 'vɛrɛga kyl: 'vɛrɛta

ja teineteist ei tereta.
ja 'tɛinɛtɛist ei 'tɛrɛta

Üht poissi võtkem kiita nüüd,
yht 'pois:si 'vɔtkɛm 'ki:ta ny:d

kel kontimööda mitmed tööd.
kɛl 'kontimø:da 'mitmɛd tø:d

Ausamba endal püsti lõi,
'ausamba 'ɛndal 'pysti lɔi

mis paljudele jalgu jäi.
mis 'paljudɛlɛ 'jalgu jɛi

Ta väikeveli Susi Mats
ta 'væikɛvɛli 'susi mats

on ütlemata usin laps.

on 'ytlɛmata 'usin laps

Ta noored plikad leeritab
ta 'no:rɛd 'plikad 'lɛ:ritab

ja patuteele meelitab.
ja 'patute:lɛ 'mɛ:litab

Nüüd tehkem laulu lõpetust,
ny:d 'tɛhkɛm 'laulu 'lɔpɛtust

kuid ärgem võtkem õpetust:
kuid 'ærgɛm 'vɔtkɛm 'ɔpɛtust

laul olgu lühike või pikk,
laul 'olgu 'lyhikɛ vɔi pik:k

kuid ärgu olgu õpetlik.
kuid 'ærgu 'olgu 'ɔpɛtlik